

TÌNH HÌNH MƯA LŨ NĂM 1994 Ở NƯỚC TA

KS. Phan Viết Mỹ

Cục Dự báo KTTV

I. TÌNH HÌNH MƯA

Trong suốt mùa mưa năm 1994 nhìn chung cả nước ta đều có mưa vừa và mưa lớn. Song đặc điểm khác thường là cường độ mưa ở một số nơi lớn, thời gian mưa kéo dài.

Tháng V có một đợt mưa lớn hiếm thấy từ ngày 17 đến ngày 20, trong đó, ngày 19 lượng mưa 24 giờ tại Hà Nội đạt 190mm. Mưa với cường độ lớn đã làm ngập nhiều đường phố và một số khu dân cư ở nội thành Hà Nội. Đây là trận mưa lớn ít thấy của tháng V trong vòng 15 năm trở lại đây.

Tại Nam Định, lượng mưa 24 giờ đạt 260mm, tổng lượng mưa cả tháng V đạt 596mm, lớn nhất từ năm 1911 trở lại đây.

Bão số 5 đổ bộ vào Thanh Hóa ngày 31 tháng VIII gây mưa lớn ở 2 tỉnh Nghệ An, Thanh Hóa và vùng đồng bằng Bắc Bộ.

Cũng với thời gian này, ở miền Trung chịu ảnh hưởng của dải hội tụ nhiệt đới và gió mùa tây nam, nhiều nơi có mưa vừa và mưa to.

Bão số 7 đổ bộ vào Quảng Ninh ngày 5 tháng IX đã gây mưa lớn trên diện rộng, nên một số vùng ở Bắc Bộ bị ngập úng nặng.

Tiếp đến bão số 8 đổ bộ vào Thanh Hóa, Nghệ An chiều tối ngày 13 tháng IX làm nghiêm trọng thêm mức độ ngập úng ở Thanh Hóa, Ninh Bình, Nam Hà, Hà Tây, Hải Hưng.

Đợt không khí lạnh từ ngày 20 đến 23 tháng X gây mưa lũ đều khắp các tỉnh miền Trung. Tổng lượng mưa từ tháng V đến hết tháng X năm 1994 ở trung du và đồng bằng Bắc Bộ đều vượt mức trung bình nhiều năm (TBNN), tại Hòa Bình vượt 385mm, Phú Liên vượt 684mm, Thái Bình vượt 168 mm, Nam Định vượt 1273mm, .v.v. Ở các tỉnh miền Trung một số nơi cũng vượt mức TBNN, tại Thanh Hóa vượt 507mm, Đà Nẵng vượt 111 mm, Quảng Ngãi vượt 220 mm, Nha Trang vượt 251 mm, Phan Thiết vượt 281 mm.

Đặc biệt, khu vực Bình Trị Thiên mưa rất ít, hụt mức TBNN như Đồng Hới hụt 645 mm, Huế hụt 841 mm.

Khu vực Tây Nguyên mưa tương đối nhiều. Tại Plây Cu mưa vượt TBNN 157 mm, tại Buôn Ma Thuột xấp xỉ TBNN.

Vùng đồng bằng Nam Bộ mưa cũng rất lớn, nhiều nơi vượt mức TBNN, tại Vũng Tàu vượt 279 mm, Sóc Trăng vượt 313 mm, Cà Mau vượt 336 mm, .v.v....

*Nhìn chung trên phạm vi cả nước, năm 1994 là năm có mưa nhiều, nhiều nơi vượt mức TBNN, gây ra diện ngập lụt hết sức nặng nề ở vùng đồng bằng Bắc Bộ và Nam Bộ.

2. TÌNH HÌNH LŨ

Trên hệ thống sông Hồng và sông Thái Bình năm 1994 đã xuất hiện 8 trận lũ lớn nhỏ, tập trung vào 3 tháng VI, VII, VIII.

Mức nước cao nhất trên sông Hồng tại Hà Nội là 10,73m (Ngày 29-VII), vượt mức báo động hai. Trên sông Thái Bình tại Phả Lại, mức nước cao nhất là 5,98m (ngày 19-VII), trên báo động (bđ) ba. Trên các sông miền Trung mức nước cao nhất tại một số vị trí như sau:

Sông Mã tại Giàng 6,62m (ngày 15-IX) vượt bđ ba,

Sông Cả tại Nam Đàn 7,12m (ngày 2-VIII) vượt bđ hai,

Sông Hương tại Huế 3,63m (ngày 20-IX) dưới bđ ba,

Sông Thu Bồn tại Cầu Lâu 4,42m (ngày 21-X) dưới bđ ba,

Sông Vu Gia tại Ai Nghĩa 9,44m (ngày 21-X) dưới bđ ba,

Sông Trà Khúc tại Trà Khúc 6,83m (ngày 21-X) trên bđ ba,

Sông Vệ tại Sông Vệ 5,12m (ngày 21-X) trên bđ ba,

Sông Trà Bồng tại Châu Ổ 8,79m (ngày 20-X) trên bđ ba,

Sông Lại Giang tại Bồng Sơn 6,45m (ngày 21-X) dưới bđ ba,

Sông Côn tại Tân An 8,19m (ngày 21-X) trên bđ ba,

Sông Kỳ Lộ tại Hà Bằng 26,23m (ngày 21-X) trên bđ ba,

*Các sông ở Hà Tĩnh, Quảng Bình, Quảng Trị, Khánh Hòa, Ninh Thuận, Bình Thuận, năm 1994 lũ ở mức báo động một và báo động hai.

Lũ ở đồng bằng sông Cửu Long năm 1994 lớn, do mưa lớn ở thượng lưu sông Cửu Long, và lũ đến sớm hơn các năm khác trên dưới một tháng

Mức nước đỉnh lũ cao nhất tại Tân Châu là 4,67m (ngày 3-X), so với lũ năm 1991 thấp hơn 13cm. Trên sông Hậu tại Châu Đốc đỉnh lũ là 4,26m (ngày 3-X), so với lũ năm 1991 thấp hơn 5cm.

Trên Sông Vàm Cỏ Tây tại Mộc Hóa đỉnh lũ là 4,31m. (ngày 7-X), cao hơn đỉnh lũ năm 1991 và đứng thứ hai sau lũ năm 1978.

Thời gian lũ trên sông Cửu Long kéo dài, do nhiều kênh rạch được đào thêm, nhiều bờ kênh và đường ngang xuất hiện, nên tuy mức nước Tân Châu, Châu Đốc thấp hơn lũ năm 1991, nhưng tại nhiều vùng trong đồng lũ lại cao hơn lũ năm 1991, làm cho vùng đồng bằng Nam Bộ bị ngập lụt rất lớn.

3. TÌNH HÌNH THIẾT HẠI

Theo báo cáo của Chính phủ số 5680 ngày 12 tháng X năm 1994 thì thiệt hại do mưa lũ xảy ra năm 1994 là rất lớn.

Ở đồng bằng sông Cửu Long số người chết là 180 người. Số hộ bị ngập 238648 hộ bao gồm 1174.425 người. Thiệt hại về hạ tầng cơ sở như trường học, đường sá, công trình thủy lợi là rất lớn.

Về nông nghiệp, diện tích lúa mất trắng 14000 ha, sản lượng ước tính giảm 200.000 tấn.

Tổng số thiệt hại ở đồng bằng Nam Bộ ước tính 828 tỷ đồng.

Các tỉnh Thanh Hóa và đồng bằng Bắc Bộ tuy lũ không lớn nhưng do ảnh hưởng của nhiều đợt mưa lớn kéo dài nên thiệt hại về nông nghiệp, thủy lợi, giao thông rất lớn. Diện tích lúa mất trắng trên 100.000 ha, và trên 100.000 ha khác bị giảm năng suất 50 - 80%.

Ước tính tổng số thiệt hại trong cả nước là 1383 tỷ đồng. Chết 264 người, mất tích 1 người, bị thương 398 người.

Số hộ bị ngập 422.248 hộ (trong đó, đồng bằng sông Cửu Long 238648 hộ, miền Bắc 183600 hộ).

*

Nhìn chung trên phạm vi cả nước năm 1994, lũ ở đồng bằng Nam Bộ xảy ra rất lớn, ở đồng bằng Bắc Bộ tuy lũ không lớn, bão không mạnh nhưng do mưa lớn nên gây ngập úng rất nghiêm trọng. Mưa lũ đã làm thiệt hại nhiều đến tính mệnh và tài sản của nhân dân, ảnh hưởng nặng nề đến nền kinh tế của cả nước ta.

HỘP THƯ

Ban biên tập TS KTTV đã nhận được bài của các tác giả: Ngô Trọng Thuận (Viện KTTV), Nguyễn Đăng Quế (Trung tâm Liên hợp Việt Xô về khí tượng nhiệt đới), Lê Thanh Hải (Cục Dự báo KTTV), Đỗ Huy Thành (Đài KTTV Hà Tây); Nguyễn Hữu Khải và Lê Xuân Cầu (Trường cán bộ KTTV Hà Nội); Cao Đăng Dư (Viện Khí tượng Thủy văn); Nguyễn Quang Việt (cán bộ hưu trí); Nguyễn Thị Hằng (Đài Khí Tượng Thủy văn Hà Nội)

Trân trọng cảm ơn và mong nhận được sự tiếp tục cộng tác của các tác giả.

Tập san KTTV